

Ravennai mozaikok Pécssett

A középkori Ravenna legszebb emlékei, a templomokat, bazilikákat, kápolnákat és síremlékeket díszítő bizánci mozaikok élethű másolatai láthatók máától Pécssett a Dómmúzeumban, az Európa kulturális fővárosa program részeként. (MTI)

Nyereséges lett a Bookline

A Bookline.hu Nyrt. eddigi leg-eredményesebb évét zárta 2009-ben: az előző évi 228,6 millió veszteség után 6,2 millió forint adózott nyereséget ért el. A társaság nettó árbevétele tavaly 14,7 százalékkal, mintegy 4 milliárd forintra nőtt. (MTI)

Megújul a győri múzeum

Több tíz millió forint értékű fejlesztéseket hajt végre pályázati pénzekből a győri Városi Művészeti Múzeum. A munkálatok várhatóan a jövő év végére fejeződnek be. (MTI)

Zoób Kati Sanghajban

Zoób Kati magyar divattervező Li C sien-csin sanghaji tervezővel közös divatbemutatót tartott csütörtökön este Sanghajban, ahol a 2010. évi őszi, téli kollekciókat mutatták be. Ez volt egyben az idei tavaszi divathét nyitóbemutatója is. (MTI)

Rekorddöntés az Ódával

Guinness-rekordot döntött 760, főként középszintű diák Lillafüreden pénteken, ahol egyszerre szavalták el József Attila Óda című versét a költészet napja alkalmából. (MTI)

Elhunyt Ádám Ottó

Nyolcvankét éves korában tegnap elhunyt Ádám Ottó Kossuth- és Jászai Mari-díjas rendező, színiigazgató. Tanulmányait a kolozsvári Orvostudományi Egyetemen, majd a Színművészeti Főiskolán végezte. 1952-ben és 1953-ban a Madách, majd két éven át a szegedi Nemzeti Színház rendezője volt. 1956-ban visszatért a Madách Színházba, ahol rendező, főrendező, 1972 és 1989 között igazgató volt. A Színház- és Filmművészeti Főiskolán évtizedeken keresztül vezette a színész tanszakot. (MTI)

Könyvtári futárszolgálat indul Békésben

V. FEHÉR JÓZSEF

Könyvtári szolgáltatást nyújt a Békés Megyei Tudásház és Könyvtár a Körösök vidékén a települési és iskolai fiókok bevonásával. Az úgynevezett könyvfutárprojekt lényege, hogy az ott élők teljes körű ellátását a „babaolvasóktól” a nyugdíjasokig biztosítják. A szolgáltatás részében a tudásház a falvakban és városokban jelentkező igények szerint dokumentumokat kölcsönöz és módszertani segítséget nyújt a helyi könyvtárosoknak, kulturális szakembereknek, pedagógusoknak. Az igényeket postán is beküldhetik, de a szakmai futárszolgálat az elektronikus beküldött kéréseket személyesen is teljesíti, a kért anyagot autóval rövid időn belül házhoz viszi. A tudásház célja, hogy emelkedjen a könyvtárak szolgáltatási színvonala, illetve javuljon a kistérségeken élők dokumentum- és információellátása.

Tárlattá finomult belső titkok

Rózsássy Barbara fiatalon meghatározó költővé érett

Rózsássy Barbara alig élt meg három évtizedet, már jegyzett személyisége a magyar intellektuális, szakrális, filozofikus költészetnek. Számos antológia és négy finoman metszett ívű verskötete jelent meg (A suttógással telt szoba; Barlangnyi álom; Pater noster, Dante; Éjszakai tárlat). A költészet napja előtt az ifjú művészt kérdeztük.

PÓSA ZOLTÁN

Pályája elején Kárpáti Kamilnak sokat köszönhetett. Hogyan emlékszik a kezdetekre?

– Még kamasz voltam, mikor a Stádium Kiadó köré csoportosuló fiatalok közé kerültem. Mindnyájunk számára, akik részt vehettünk az ott folyó műhelymunkában, meghatározó évek voltak ezek. Kárpáti Kamil nemcsak mesterünk volt, szellemi nevelőnk, hanem olyan valaki, aki átsegített kamaszeink bizonytalanságán, megtanított emberré lenni. Ami – így utólag tudom – sokkal nagyobb feladat, mint a mesterségbeli tudás elsajátítása. Társaim példáján csak úgy, mint a magamén, azt láttam: legnehezebb mindig az önmagunkkal való szembenézés, márpedig ez a költővé érés hosszú folyamatában megkerülhetetlen dolog. Aki önmön tükrébe belenézni nem képes, menthetlenül tévútra jut, hiszen a világot csak önmagunk által ismerhetjük meg. Ez a fajta megismerés egy költőnek, aki a hétköznapi síkon kifejezhetetlen valóság kifejezésének eszköze és közvetítője, nem csupán játszótere kell hogy legyen, ahol szavakkal labdázhat, bújócskázó sorokat keresgélhet, hanem morális kötelessége. Esetemben talán a kelleténél hosszabb

időn át tartó önmagammal vívott harc vezetett ennek megértéséhez. Így lehetett, hogy míg első két kötetem gyors egymásutánban látott napvilágot (1998-ban jelent meg A suttógással telt szoba, egy évre rá pedig a Barlangnyi álom), harmadik könyvem sokat váratott magára. Sok idő telt el, amíg rájöttem, a vers nem olyan dolog, amit az ember magának választ: a költészet az, ami őt kiválasztja.

– Ön a lírájában kultúrelményeit rendkívüli intenzitással párolja belső élményé. Mégis mi tette önt elsősorban a szavak avatott művészevé?

– Hadd értelmezsem általánosan a kérdést, vagyis: mitől lesz költő a költő? Talán még ma is – abban a közegben, ahol a költészet otthona már régen nem a pazarul kivilágított bálterem világa, sokkal inkább a poros pincék homálya – vannak néhányan, akik ki merik mondani, a tehetség érték, mindannyiunk közös kincse. Azt már csak kevesen látják (és sajnos legkevésbé a tehetséggel megáldottak közül), hogy ez önmagában csak egy fél, ahhoz hozzá kell tenni a másik felet, ha azt akarjuk, életképes egészé váljon: a külvilágot. Hogy ez mennyire igaz, bőrtűnkön tapasztaltuk. Amikor egy fiatal „költőpalánta”, aki még vágyai és

„Aki önmön tükrébe belenézni nem képes, tévútra jut”

tervei mindent elhomályosító fátylába burkolva tekint a nagybetűs jövő felé, először szembeül a világgal, amely már réges-régen lemondott róla, nagy eséllyel dobja sutba tehetségét. Aki pedig állja a próbát, annak nagy kitartásra, ren-

geteg munkára lesz szüksége ahhoz, hogy tehetséges reménységéből költővé váljon.

– A képzőművészet és Dante mellett kiket tart mesterének?

– Mesteremnek elsősorban Kárpáti Kamil tartom, úgy is

mondhatom, valamiképp rajta keresztül, az ő szellemiségén átszűrve jutott el hozzám mindaz, amit értékesnek tartok. Ez a szellemiség pedig nem más, mint az egyetemes, a mindent átfogó és mindenem felül emelkedni képes művészet. Az a közeg, amely időtől és tértől függetlenül képes magába sűríteni a mikrokozmoszt, amelynek olyan nagy mesterek, mint Dante vagy Babits Mihály magától értetődő részei. Ez számomra egy kapcsolódni akarást jelent, azt, hogy egy határtalan szellemi közösség részévé válhassak.

– Fontos önnek a szakmai vagy az olvasói visszajelzés? Hogyan tekint a jövő felé?

– Az embert felmelegítik a meleg szavak, és lehűtik a fagyos tekintetek, a lényegében azonban ez mit sem változtat. Ezzel csupán azt akarom mondani, hogy minden külső körülménytől elvonatkoztatva valamiképp meg kell találni egy belső mércét, ki kell alakítani egy szűrőberendezést, amely még az utolsó előtti pillanatban segítségünkre van. S hogy kérdésének második feléhez kapcsolódjak: ez a jövő záloga is. Abban a korban, ahol egyre zavarosabbá válik, hogy mi az értékes, mi a szép, a jó, a megőrizni való, legalább önmagunkba vetett hitünket meg kell szilárdítanunk. S fel kell ismernünk végre: otthonunkat s benne önmagunkat is csak úgy leszünk képesek felismelni, ha felismerjük legigazabb valónkunk, a művészetnek nem pusztá létjogosultságát, hanem azt, hogy létezésünk feltétele.

Életre kelteni az olvasót

Falusi Márton és Kelemen Erzsébet a magyar líra ünnepéről

Az oktatás feladata, hogy olyan olvasókat neveljen, akik ismerik a magyar költészet hagyományát és értik a verseket – véli Falusi Márton költő. Hinni kell, hogy a művészetek által formálni lehet a lelkeket – vallja Kelemen Erzsébet. A költészet napját 1964 óta április 11-én ünnepeljük.

TÖLGYESI GÁBOR

József Attila születésnapján, holnap ünnepeljük a költészet napját. Április 11-én emlékezünk meg Márai Sándor születésnapjáról is. A költészet napja alkalmából kortárs költőket kérdeztünk a magyar líra jelenéről. – Ma nehéz elméleti nyelven beszélni a költészetéről, ezért az oktatás felelősségét tartom elsődlegesnek: hiszen az oktatás feladata, hogy olyan olvasókat neveljen, akik ismerik a magyar költészet hagyományát, és értik a verseket. Nem várható el az olvasóktól, hogy a költészet irányába elköteleződjenek, ha nem ismerik meg fiatal korban a ma-

gyar költészet hagyományát – véli Falusi Márton költő. – A költészet ma a rendszerváltás utáni magyar próza sorsát osztja. Akkor alakult ki bennünk az a tévhit, hogy nincs szükségünk művészetekre, a társadalom és a személyiség problémái önmaguktól megoldódnak. Azért hiszek a költészet feltámasztásában, mert előbb-utóbb mindenkinél rá kell döbbsennie, a művészet iránti igény benne él, és olvasóvá lesz. Ehhez viszont a költészetnek is komolyan kellene vennie a saját feladatát, azt, hogy a tét nélküli irodalmi művek érdektelenek. A költészet a személyiség próbatétele: ez az egyetlen esélye arra, hogy életre keltsen az olvasót.

Az írás talentuma, a tehetség és a rátermettség mellett a költő küldetésstudatát tartja fontosnak Kelemen Erzsébet költő. – Ugyanis a költőnek kellő tudatosságra van szüksége, de legalábbis arra a hitre, hogy lelkeket lehet formálni a művészet által – fogalmaz. – A modern kapitalizmusban, a haszonelvű, értékeitől megfosztott társadalomban szinte missziós feladat hárul a magyar irodalomra. Én a verseimmel a magyarságtudatot szeretném erősíteni, a keresztény erkölcsi értékeket vallom. Egy valamiről azonban nem szabad elfeledkeznünk: csak sarutlanul, a legteljesebb alázattal szolgálhatjuk a művészetet. Az alázat a XXI. század legkorszerűbb és legfontosabb erénye, ez hiányzik leginkább világunkból. Alázat nélkül még a megalkotott szépség is csupán rideg ragyogás – zárja gondolatát Kelemen Erzsébet.

Költészet napi programok

ADORJÁN ABIGÉL

A Millenáris Központ ma egész napos programozással, népmeséket és népdalokat megelevenítő bábszínházzal, kicsiknek készült hangoskönyvekkel és iniciáléfestéssel várja a gyerekeket. A ferencvárosi József Attila-emlékhelyen Galkó Balázs színművész arra vállalkozik, hogy József Attila összes versét felolvassa Mártha István zenei kíséretével. A Gödör Klubban a Napra zenekar szólaltatja meg a száz éve született Radnóti Miklós verseit. Szintén rá emlékezik az Örkényi Színház verses-zenés műsorával. Az Angyalföldi Szabadidő

Központban pedig a Kaláka együttes zenél vasárnap. Pécs többek között szavalóversennyel és a legszébb helyi kötődésű vers megválasztásával készül a jeles napra. A kulturális fővárosához kötődő költők alkotására a helybeliek és az irodalmi szakma adhatta le voksait.

A Miskolci Városi Könyvtár szervezésében a 14 órától 18 óráig tartó Vidám versvásáron minden rimfaragó áruba bocsáthatja verseit. Az alkotásokat Papp Lajos költő bírálja el, a legjobbak megjelenéséről pedig a könyvtár gondoskodik.

Siófok is versmondó versennyel adózik a költészetnek, amelyen a nevezők saját és megzenésített művekkel is indulhatnak.

A szegedi szervezők a verselést sétával kötik össze szombat délelőtt. A város történeti túrához csatlakozóknak a kényelmes cipő mellé tollat is érdemes venniük.

Katonai emlékhely az ezeréves határon

A Székely gyors és magyar címeres mozdony

FOTÓ: TÓTH TIBOR

R. KISS KORNÉLIA

Gyimesbükk a történelmi Magyarország legkeletibb vasúti órházáról és az ide közeledő nosztalgia vonatról, a lassan legendássá váló Székely gyorsról ismert. A közeli Rákóczi-vár és a kápolna felújítását követően az idén a határvidéki harcokban elesett hősöknek állítanak emléket a gyimesbükkiek és a magyarországi támogatók.

A történelmi Magyarország keleti határán fekvő romániai település három évvel ezelőtt került először a figyelem középpontjába: a gyimesbükkiek és a Budakeszi Kultúra Alapítvány közös erővel újította fel azt a vasúti órházat, amely 1920-ig a Magyar Királyi Államvasutak legkeletibb létesítménye volt.

A Székely gyors volt az első szerelvény, amely hatvannegy év után először magyar címeres mozdonyral görögült be a gyimesbükki állomásra 2008. június 28-án. A Kocsis Húts Katalin, a Budakeszi

Kultúra Alapítvány alapítója elmondta: az idei zárórendezvényekkel is szeretnék volna hozzájárulni a gyimesbükkiek magyarság történeti emlékeinek megőrzéséhez, ezért ebben az évben a háborús hősök emlékművének felállítására kezdeményeztek adománygyűjtést.

A Békás-szoros, a Gyimesi-szoros, az Úz-völgye és az Ojtozi-szoros határvidéken több mint hétézer ember esett el a második világháborúban: a helyi lakosságnak több környékbeli tömegsírról van tudomása, és nagyjából háromszáz katonát nevével sikerült kinyomozni.

Az emlékhelyet a tervek szerint az egykori plébánia romjai között helyezik el, ahol világháborúban, illetve az 1956-ban és 1989-ben itt elesett vagy ide valósi áldozatok nevével őrzött emléktáblák mellett egy bronzszobrot és egy feszületet is szeretnének felállítani. A csaknem hárommillió forintos beruházás költségét túlnyomórészt adományokból fedezi az alapítvány.